

Inhoud

- 1 Algemene regels
- 2 Scoringsvoorschrift
 - 2.1 Scoringsregels algemeen
 - 2.2 Scoringsregels voor de vragen
 - 2.3 Scoringsregels voor de vertaling
 - 2.4 Antwoordmodel voor de vragen
 - 2.5 Antwoordmodel voor de vertaling

1 Algemene regels

In het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/LBO zijn twee artikelen opgenomen die betrekking hebben op de scoring van het schriftelijk werk, namelijk artikel 41 en artikel 42. Deze artikelen moeten als volgt worden geïnterpreteerd:

1 De examinator en de gecommiteerde zijn verplicht het scoringsvoorschrift voor de scoring van het schriftelijk werk toe te passen.

2 De examinator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het schriftelijk werk vast. Komen ze daarbij na mondeling overleg op basis van het scoringsvoorschrift niet tot overeenstemming, dan wordt de score vastgelegd op het rekenkundig gemiddelde van beide voorgestelde scores, (indien nodig) naar boven afgerond op een geheel getal.

2 Scoringsvoorschrift

Voor de beoordeling van het schriftelijk werk heeft de Centrale Examencommissie Vaststelling Opgaven (CEVO) het volgende scoringsvoorschrift opgesteld.

2.1 Scoringsregels algemeen

1 De examinator vermeldt de scores per vraag en per kolom en de totaalscores op een aparte lijst.

2 Bij de scoring van een onderdeel van het schriftelijk werk zijn alleen gehele punten geoorloofd.
Een toegekende score kan nooit lager zijn dan 0.

3 Een volledig juiste beantwoording van een vraag en een volledig juiste vertaling van een kolom levert het aantal punten op dat in het antwoordmodel als maximumscore staat aangegeven.

4 Indien een gegeven antwoord of een vertaling niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord of deze vertaling op grond van aantoonbare vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist gekwalificeerd kan worden, moet het aantal beschikbare punten geheel of gedeeltelijk aan het gegeven antwoord of vertaling worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel.

5 Voor het schriftelijk werk kunnen maximaal 100 scorepunten worden toegekend. De kandidaat krijgt 10 scorepunten vooraf. Van de overige 90 scorepunten worden maximaal 45 punten aan de vertaling toegekend en maximaal 45 punten aan de vragen.

2.2 Scoringsregels voor de vragen

1 Indien in een gegeven antwoord een gevraagde toelichting of motivering ontbreekt, dan wel foutief is, kunnen geen punten worden toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven.

2 Indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

3 Indien een kandidaat meer antwoorden (in de vorm van voorbeelden, redenen, argumenten e.d.) geeft dan er expliciet gevraagd worden, komen alleen de eerst genoemde antwoorden voor beoordeling in aanmerking.
Indien er slechts één antwoord expliciet gevraagd wordt, wordt dus alleen het eerst gegeven antwoord in de beoordeling betrokken.

2.3 Scoringsregels voor de vertaling

1 De score 0 moet worden toegekend indien in een kolom een zeer ernstige fout is gemaakt; deze score kan niet worden gecompenseerd door de juiste weergave van de rest van het kolom.

Het verdient aanbeveling de scoring van het examenwerk per kolom of zin en per vraag uit te voeren en tijdens de scoringsprocedure de volgorde van de examenwerken enkele keren te wijzigen. Dit om ongewenste beoordelings-effecten tegen te gaan.

2.4 Antwoordmodel voor de vragen

Antwoorden	Deel-scores
Maximumscore 1	
1 ☐ Medea en het koor (bestaande uit Korinthische vrouwen) Indien een van beiden ontbreekt, geen scorepunt toekennen.	
Maximumscore 1	
2 ☐ de voedster en Medea Indien een van beiden ontbreekt, geen scorepunt toekennen.	
Maximumscore 2	
3 ☐ Nee, het optreden van Medea aan het begin van het eerste epeisodion is rustig en beheerst, terwijl zij daarvóór de indruk maakte wanhopig en ten einde raad te zijn.	
Maximumscore 1	
4 ☒ c	
Maximumscore 3	
5 ☐ . In het geval van het gebruik van de eerste persoon enkelvoud spreekt Medea zichzelf toe (zij is zich ervan bewust dat Iason alles voor haar betekende).	<u>1</u>
. In het geval van het gebruik van de tweede persoon enkelvoud richt Medea zich tot het koor / de koorleidster (de Korinthische vrouwen weten dat Iason alles voor haar betekende).	<u>1</u>
. In het geval van het gebruik van de derde persoon enkelvoud bedoelt Medea Iason (hij weet goed dat hij alles voor haar betekende).	<u>1</u>
Maximumscore 1	
6 ☐ Afhankelijk van de juistheid van de motivering van de keuze, een scorepunt toekennen.	
Maximumscore 2	
7 ☐ . φίλοι	<u>1</u>
. γυναικῆς ἔσμεν ἀθλιώτατον φυτόν	<u>1</u>
Maximumscore 1	
8 ☐ Als een man wél met tegenzin het juk draagt / wél ontevreden is met zijn huwelijk.	
Maximumscore 2	
9 ☐ (ὅταν δ' ἔς εὐνήν ἠδικημένη κυρῆ,) οὐκ ἔστιν ἄλλη φρήν μαιφονωτέρα. Indien alleen ὅταν t/m κυρῆ, geen scorepunten toekennen.	
Maximumscore 1	
10 ☐ De Medea werd opgevoerd vlak voor het uitbreken van de Peloponnesische oorlog in 431 v. Chr.	

Maximumscore 2

- 11 Tijdens haar vlucht uit Kolchis heeft Medea haar broer vermoord; het is dus door haar eigen toedoen dat zij nu geen broer meer heeft, tot wie zij zich kan wenden.

Maximumscore 1

- 12 Het feit dat Iason Medea verlaten heeft.

Maximumscore 2

- 13 De metafoor is ontleend aan de scheepvaart; συμφορά betekent in dat verband storm / noodweer / (door storm en noodweer bedreigde) ankerplaats.

Maximumscore 2

- 14 Het koor spreekt in zijn antwoord niet over Kreon of de prinses, maar uitsluitend over Iason.

Maximumscore 2

- 15 εὐνήν

Maximumscore 2

- 16 De verbanning van Medea (samen met haar kinderen) uit het land.
Indien geantwoord: de verbanning van Medea's kinderen, geen scorepunten toekennen.

Maximumscore 2

- 17 . het koor
. Medea

11**Maximumscore 4**

- 18 „van al wat verstand heeft, is de vrouw het meest te beklagen” correspondeert met Πάντων δ' ὅς' ἔστ' ἔμψυχα καὶ γνώμην ἔχει γυναικῆς ἔσμεν ἀθλιώτατον φυτόν (regel 230–231).
„en als ze iemands bezit is” correspondeert met δεσπότην τε σώματος λαβεῖν (regel 233–234).
Indien geantwoord: ze vrijt met mij, geen scorepunten toekennen.

22**Maximumscore 2**

- 19 Medea heeft Iason geholpen het Gulden Vlies te bemachtigen.
Indien geantwoord: Medea heeft geholpen Pelias te vermoorden, 1 scorepunt toekennen.

Maximumscore 2

- 20 Dan zou zij hem uit wraak ook kunnen vermoorden, zoals zij om Iason te helpen haar eigen broer vermoord heeft.

Maximumscore 2

- 21 Door Iason, als deze in reactie op de woorden van Medea zegt, dat niet zij, maar haar liefde voor hem hem geholpen heeft.
Ook goed: door de voedster in de proloog, als deze zegt dat Medea Iason uit liefde gevolgd is.

Maximumscore 2

- 22 Het leven van Iason, dat Medea gered heeft.
Indien geantwoord: „het Gulden Vlies” of „hun kinderen”, geen scorepunten toekennen.

Maximumscore 2

- 23 Bij Euripides is Medea van plan wraak te nemen op Kreon, de prinses en Iason; bij Seneca is alleen Kreon het beoogde slachtoffer van haar wraakplannen.
Indien in het antwoord de rol van de kinderen betrokken wordt, geen scorepunten toekennen.

- Maximumscore 3**
- 24 □ Bij Euripides is Medea vol wraakgevoelens jegens Iason en wil hem straffen door zijn kinderen te doden. Bij Seneca is Medea's liefde voor Iason zo groot, dat zij Kreon als schuldige ziet en besluit Kreon te straffen als „motor” achter het verraad van Iason.

Bij overschrijding van het maximum aantal woorden:
111–120 woorden: 1 scorepunt in mindering brengen.
121–130 woorden: 2 scorepunten in mindering brengen.

2.5 Antwoordmodel voor de vertaling

Kolon 25

Maximumscore 2

Τί δῆτ' ἔμοι ζῆν ἠδύ;

Waarom (eigenlijk) is het voor mij aangenaam (verder) te leven?

wat is het leven eigenlijk aangenaam voor mij!
wat is het eigenlijk aangenaam voor mij te leven.
koken

0
0
0

Kolon 26

Maximumscore 2

Πρὸς τί χρὴ βλέπειν;

Waarheen is het nodig dat ik kijk / Waarheen moet ik kijken?

waarheen moet je kijken / waar moet je op letten
voor wat / waarvoor / waarom moet ik kijken

0
0

Kolon 27

Maximumscore 3

Πρὸς τὰς παρούσας ἢ παρελθούσας τύχας;

Naar mijn aanwezige / huidige of naar mijn voorbijgegangene ramspoed / ongeluk / tegenspoed?

gebeurtenissen
naar de aanwezigen
kans, voorspoed

2
0
0

Kolon 28

Maximumscore 3

Εἷς παῖς ὄδ' ἦν μοι λοιπὸς, ὀφθαλμὸς βίου·

Dit ene kind is / was mij overgebleven, het kostbaarste / lichtpunt van mijn leven;

slaaf
naar het kind
mijn kind is mijn enig overgebleven oogappel

0
0
1

Kolon 29

Maximumscore 3

τοῦτον κτανεῖν μέλλουσιν,

hem zijn zij van plan te doden / zullen / gaan zij doden,

zij dralen / aarzelen
zij zijn van plan dat hij doodt / zal doden
zij staan op het punt hem te doden
zij zijn bestemd hem te doden

0
0
2
0

Antwoorden	Deel-scores
Kolon 30	
Maximumscore 3	
οἷς δοκεῖ τάδε. aan wie dit goed toeschijnt / die dit besloten hebben.	
die dit menen / meenden	<u>1</u>
aan wie dit toeschijnt	<u>2</u>
waarmee dit toeschijnt	<u>0</u>
Kolon 31	
Maximumscore 2	
εἰ σωθήσεται, als hij gered zal worden / wordt,	
als hij zal redden	<u>0</u>
als hij gered zou kunnen worden	<u>0</u>
als hij gered zou worden	<u>1</u>
Kolon 32	
Maximumscore 3	
ἐμοὶ δ' ὄνειδος μὴ θανεῖν ὑπὲρ τέκνου. en / maar voor mij is het een schande niet te sterven ter wille van mijn kind.	
voor mij is het een schande te sterven (μὴ niet vertaald)	<u>0</u>
bovenop mijn kind	<u>0</u>
voor mij is het een scheldwoord	<u>1</u>
doden	<u>0</u>
het niet een schande te sterven	<u>2</u>
Kolon 33	
Maximumscore 2	
Ἴδού, προλείπω βωμὸν ἧδε, Kijk, ik (hier) verlaat het altaar,	
kijk, en ik verlaat het altaar	<u>0</u>
kijk, ik verlaat reeds / eindelijk het altaar	<u>0</u>
deze ik verlaat het altaar	<u>0</u>
ik hier val flauw op het altaar	<u>0</u>
Kolon 34	
Maximumscore 3	
χειρία σφάζειν, φονεύειν, δεῖν, ἀπαρτῆσαι δέρην. zodat u in staat bent om mij te slachten, te doden, te boeien, op te hangen (aan mijn nek).	
mijn nek te boeien	<u>0</u>
nodig zijn / moeten	<u>0</u>
Kolon 35	
Maximumscore 3	
ὦ τέκνον, ἢ τεκοῦσά σ', (kolon 36), στείχω πρὸς Ἅιδην· (O) kind, ik, die jou voortbracht, (kolon 36), ga naar (de) Hades;	
degene die jou voortbracht gaat naar de Hades	<u>1</u>
laat ik naar de Hades gaan	<u>1</u>

Antwoorden	Deel- scores
Kolon 36	
Maximumscore 2	
ὡς σὺ μὴ θάνῃς, opdat jij niet sterft,	
zodat jij niet sterft	<u>1</u>
wanneer / omdat / zodra als jij niet sterft	<u>0</u>
Kolon 37	
Maximumscore 3	
ἦν δ' ὑπεκδράμῃς μόρον, maar als jij aan het doodslot / de ondergang zal ontkomen / ontkomt,	
mijn lot	<u>0</u>
het lot	<u>1</u>
maar als jij heimelijk het doodslot zult ontvluchten	<u>1</u>
Kolon 38	
Maximumscore 3	
μέμνησο μητρός, οἷα τλᾶσ' ἀπωλόμην, denk dan aan je moeder, hoe moedig ik gestorven ben,	
hoe moedig ik gedood heb	<u>0</u>
hoe moedig ik verloren ben	<u>0</u>
jij dacht aan je moeder	<u>0</u>
denk van je moeder	<u>0</u>
vermeld je moeder	<u>0</u>
hoe moedig ik sterf	<u>1</u>
ding naar de hand van je moeder / verlang naar je moeder	<u>0</u>
Kolon 39	
Maximumscore 2	
καὶ πατρὶ τῷ σὺ διὰ φιλημάτων ἰὼν en terwijl je je vader kust	
behouden, veilig	<u>0</u>
terwijl je vader jou kust	<u>0</u>
Kolon 40	
Maximumscore 2	
δάκρυά τε λείβων καὶ περιπτύσσων χεράς en terwijl je tranen plengt en je armen om zijn hals legt	
en ... ook	<u>1</u>
pleng je tranen en leg je armen om zijn hals	<u>0</u>
en terwijl je je armen om mijn hals legt	<u>0</u>

Kolon 41**Maximumscore 2**

λέγ', οἷ ἔπραξα.

zeg (dan), wat ik heb gedaan.

ik zeg

0

hoe het met mij gaat

0

wie het heeft gedaan

0

zoveel als ik heb gedaan

1

hoedanige dingen ik heb gemaakt

0**Kolon 42****Maximumscore 2**

Πᾶσι δ' ἀνθρώποις ἄρ' ἦν ψυχὴ τέκνα.

(En) voor alle mensen zijn kinderen immers / dus de zin van het leven.

voor vele mensen

1

voor alle mensen de zin van het leven (ἄρα niet vertaald)

1

alle mensen hebben immers het leven van een kind

0**Einde**